

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 548/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Martou Šuvadovou, Advokátska kancelária, Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1 CoE 72/2013-121 z 26. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 CoE 72/2013-121 z 26. septembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 728/02-32 z 30. januára 2003, právoplatným 28. mája 2003, bolo rozvedené manželstvo rodičov sťažovateľa a maloletý sťažovateľ spolu so svojou maloletou sestrou bol zverený do výchovy a opateru matky. Dňa 29. marca 2004 ■■■■■ - otec vtedy 10-ročného sťažovateľa, vyplnil návrh poisťnej zmluvy na životné poistenie s poisťovňou Wüstenrot poisťovňa, a. s. (ďalej len „poisťovňa“), kde ako poistenú osobu uviedol maloletého sťažovateľa, ako osobu oprávnenú v prípade smrti sťažovateľa uviedol seba a zmluvu za sťažovateľa ako poistenú osobu podpísal sám s poznámkou „otec, zák. zástupca“. Zároveň z návrhu poisťnej zmluvy vyplýva, že osobou, ktorá v mene poisťovne návrh zmluvy dojednala s maloletým poistencom, bol tiež otec sťažovateľa. Ako adresu trvalého bydliska sťažovateľa jeho otec v návrhu poisťnej zmluvy uviedol Ulica ■■■■■ ■■■■■, M ■■■■■e. Ďalej v návrhu poisťnej zmluvy je ako začiatok poistenia uvedený dátum 1. apríl 2004 a k výške poistného a spôsobu jeho platenia je uvedené: 555 Sk mesačne, poštovou poukážkou. Na predmetnom návrhu poisťnej zmluvy je dopísané č. 109494, zrejme ako číslo poisťnej zmluvy. Poštovou poukážkou z 29. marca 2004 otec sťažovateľa uhradil poisťovni sumu 555 Sk (18,422 €).

2.1 Dňa 1. júna 2007 bol okresnému súdu doručený spoločnosťou RFS s. r. o., ako navrhovateľom návrh na začatie konania, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči vtedy 13 a pol ročnému sťažovateľovi ako odporcovi zaplata 2 867 Sk (95,166 €) s 10 % ročným úrokom od 2. apríla 2004 do zaplata z titulu dlžného poistného z už označenej poisťnej zmluvy č. 109494 spolu s trovami konania. Okresný súd rozsudkom č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008, s pečiatkou právoplatnosti 15. apríla 2008, vyhovel návrhu navrhovateľa v celom rozsahu a sťažovateľovi označenému v rozsudku ako „■■■■■ ■■■■■, ■■■■■e.“ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 2 867 Sk spolu s ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 2. apríla 2004 do zaplata a sumu 21 111 Sk (700,756 €) (z toho 500 Sk z titulu súdneho poplatku a 20 611 Sk z titulu trov právneho zastúpenia) z titulu trov súdneho konania

navrhovateľa na účet jeho právneho zástupcu. Proti rozsudku odvolanie podané nebolo a okresný súd vyznačil právoplatnosť rozsudku 15. apríla 2008.

2.2 Proti sťažovateľovi ako povinnému je okresným súdom vedené exekučné konanie pod sp. zn. 5 Er 1120/2008 na vymoženie pohľadávky spoločnosti RFS s. r. o., ako oprávneného v *exekučnom konaní na základe exekučného titulu* - rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008, právoplatného 15. apríla 2008 (ďalej aj „exekučný titul“). Sťažovateľ v zastúpení matkou ako zákonnou zástupkyňou podal 16. decembra 2012 okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením č. k. 5 Er 1120/2008-80 z 20. marca 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 20. marca 2012“) tak, že ho zamietol. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa uznesením č. k. 1 CoE 72/2013-121 z 26. septembra 2013 (t. j. napadnutým uznesením), ktoré bolo sťažovateľovi doručené 13. novembra 2013, potvrdil uznesenie okresného súdu z 20. marca 2012, ktoré odôvodnil týmito právnymi závermi: *„Z obsahu spisu týkajúce sa prebiehajúceho exekučného konania, ale aj pripojeného spisu Okresného súdu v Humennom, v ktorom sa rozhodovalo o nároku oprávneného v základnom konaní vyplýva, že v priebehu celého konania bola zákonná zástupkyňa matka maloletého, ktorej by bol zverený na čas po rozvode do osobnej starostlivosti účastníčkou tohto konania. Ako vyplýva z obsahu spisu 17C/174/2007 po vydanom platobnom rozkaze hoci na meno maloletého voči tomuto platobnému rozkazu podala matka maloletého. Súd prvého stupňa akceptoval tento procesný úkon, zrušil platobný rozkaz a nariadil vo veci riadne pojednávanie. Na toto pojednávanie sa dostavila matka maloletého, ktorá sa vyjadrila k veci ako zákonná zástupkyňa. V konaní bol vypočutý aj otec maloletého dieťaťa. Po rozhodnutí súdu prvého stupňa toto rozhodnutie bolo doručené tak matke ako aj otcovi maloletého, ktorý slúbil, že uvedený dlh vyrovná. Vzhľadom k tomu, že ani jeden z rodičov nevyužil možnosť podať opravný prostriedok vo veci, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Tento exekučný titul bol predložený spolu so žiadosťou súdnej exekútorke, ktorá požiadala súd prvého stupňa o vydanie poverenia.*

Po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie podala námietky zákonná zástupkyňa maloletého, ktorá uviedla, že ho zastupuje, že uvedený dlh má vyrovnáť jej ex manžel

██████████ a že zrejeme nebude tento dlh platiť maloleté dieťa, ktoré nemá vlastný príjem. Námietky zákonnej zástupkyne povinnej boli zamietnuté a to z dôvodov, že povinná nepreukázala žiadne okolnosti, ktoré by od vzniku exekučného titulu spôsobili zánik vykonateľného nároku, alebo by bránili vymáhateľnosti a nie sú tu ani iné dôvody, pretože by bola exekúcia neprípustná. Toto rozhodnutie bolo doručené matke maloletého ako zákonnej zástupkyne a proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nebolo podané a nadobudlo právoplatnosť dňa 29.8.2009.

V priebehu exekučného konania povinný nadobudol plnoletosť a trval po podanom odvolaní, ktoré podala jeho zákonná zástupkyňa.

Vzhľadom k tomu, že zákonná zástupkyňa a následne aj povinný vo svojom odvolaní poukazuje stále na tie isté dôvody správne postupoval súd prvého stupňa, keď zamietol návrh na zastavenie exekúcie, kde opakovane konštatuje, že matka bola zástupcom maloletého v celom základnom konaní, bol vypočutý aj otec maloletého a rozsudok bol doručený obom rodičom, ktorí ani jeden z nich nevyužil možnosť podania oprávneného prostriedku. Pokiaľ povinný tvrdí, že otec je ochotný v splátkach splatiť dlh vo výške 95,16 Eur, tu odvolací súd poukazuje na to, že nič nebráni, aby sa povinný dohodol s oprávneným na spôsobe splátok tieto môže vyrovnáť za povinného aj rodič, teda otec. To, že sa nezmenili okolnosti a argumenty povinného ani v priebehu odvolacieho konania, dôvody uvedené odvolateľkou pokiaľ išlo o samotnú podstatu súdneho sporu, nárok oprávneného, právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý konal po celú dobu so zákonnou zástupkyňou povinného, má za následok, že odvolací súd v zmysle ustanovenia § 219 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.“

3. Sťažovateľ vidí porušenie ním označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v nesprávnych skutkových a právnych záveroch v napadnutom uznesení krajského súdu a v jeho nedostatočnom odôvodnení.

3.1 Sťažovateľ sa domáhal zastavenia exekučného konania vedeného voči nemu ako povinnému z dôvodu neprípustnosti podľa § 57 ods. 1 písm. g) v spojení s § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. Podľa sťažovateľa jedným z nevyhnutých predpokladov vedenia

exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto neexistencia spôsobilého exekučného titulu, a to tak z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, je podľa sťažovateľa dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie. Exekučný súd je podľa mienky sťažovateľa nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť a formálnu i materiálnu spôsobilosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa názoru sťažovateľa osobitné okolnosti tohto prípadu (najmä okolnosti uzavretia poisťnej zmluvy otcom maloletého sťažovateľa, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, maloletosť sťažovateľa v priebehu základného konania) zakladali nielen oprávnenie, ale aj povinnosť krajského súdu (predtým okresného súdu) sa s osobitnou pozornosťou vysporiadať s formálnou a najmä materiálnou správnosťou exekučného titulu (ako aj odvolacími dôvodmi sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie), čo však krajský súd v napadnutom uznesení neučinil, dospel k nesprávnym právnym záverom, a tým je jeho uznesenie v rozpore s princípmi spravodlivého procesu.

3.2 K námietke zmätočnosti exekučného titulu sťažovateľ uvádza, že exekučný titul je absolútne zmätočný, keď sa v ňom poukazuje na ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka a tam uložený zákaz výkonu práv v rozpore s dobrými mravmi, zdôrazňuje sa, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by matka odporcu - sťažovateľa, ktorej bol sťažovateľ zverený do výchovy po rozvode, mala zaplatiť navrhovateľovi dlžné poisťné s príslušenstvom, ak poisťnú zmluvu uzavrel otec sťažovateľa a nárok navrhovateľa na súde uznal. A po časti odôvodnenia exekučného titulu venovaného citovaným úvahám nasleduje veta, kde okresný súd konštatuje, že na základe uvedeného (t. j. zrejme vrátane citovaných úvah, ktoré však k tomu, čo nasleduje, nedávajú zmysel) vyhovuje návrhu navrhovateľa a sťažovateľa zaväzuje na plnenie.

3.3 K zastúpeniu sťažovateľa v základnom konaní aj v exekučnom konaní tento dôvodí, že sťažovateľ sa narodil [REDAKOVANÉ] 1994 a tak v čase vedenia súdneho konania,

v ktorom bol vydaný exekučný titul, ako aj v čase začatia exekučného konania bol maloletý. Plnoletosť, a teda procesnú spôsobilosť sťažovateľ nadobudol až [REDACTED] 2012, t. j. v priebehu exekučného konania, a prvým úkonom, ktorý ako plnoletý a procesne spôsobilý subjekt mohol učiniť a aj učinil, bolo podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (samotný návrh na zastavenie exekúcie bol podaný z podnetu sťažovateľa v zastúpení matkou a sťažovateľom zvolenou právnou zástupkyňou). Súdne konanie vedené okresným súdom, v ktorom bol vydaný exekučný titul, sa začalo 1. júna 2007, t. j. v čase, keď bol sťažovateľ 13 a pol ročný. Napriek maloletosti sťažovateľa, a teda absencii jeho procesnej spôsobilosti okresný súd nemal podľa vyjadrenia sťažovateľa v priebehu celého súdneho konania jednoznačne ustálené, kým bol sťažovateľ ako procesne nespôsobilý subjekt konania zastúpený. Napriek tomu, že exekučný súd pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie exekúcie skúmal zachovanie práv sťažovateľa v základnom súdnom konaní, a tým aj materiálnu správnosť exekučného titulu a jeho spôsobilosť byť exekučným titulom, mal k dispozícii spis z tohto konania a nižšie označené skutočnosti mu boli známe, dospel podľa sťažovateľa k záverom odporujúcim týmto skutočnostiam, keď podľa neho bol sťažovateľ v celom základnom konaní procesne perfektným spôsobom zastúpený. Opatrovník sťažovateľovi ustanovený nebol, takže prichádzali ako jeho zástupcovia v konaní do úvahy jeho zákonní zástupcovia, ktorými napriek tomu, že manželstvo rodičov sťažovateľa bolo rozvedené a sťažovateľ ako maloletý bol zverený do výchovy matke, boli obaja jeho rodičia. Sťažovateľ poukazuje, že okresný súd však napriek tvrdeniu krajského súdu v napadnutom uznesení nemal ustálené, s ktorým z rodičov sťažovateľa koná ako s jeho zástupcom v súdnom konaní, resp. či tak koná s oboma z nich. V tejto súvislosti je podľa presvedčenia sťažovateľa podstatné sa oboznámiť s obsahom jednak zápisníc z pojednávaní, v ktorých sa uvádzajú k tejto otázke rozporné identifikácie zástupcu sťažovateľa, ale najmä je podstatná okolnosť, že okresný súd v samotnom záhlaví svojho rozsudku nielenže neuviedol dátum narodenia sťažovateľa, ktorého považoval za odporcu, ale nie je tam súdom uvedená ani zmienka o maloletosti sťažovateľa, ako ani o jeho zastúpení. Rozpornosti identifikácie zástupcu maloletého sťažovateľa v tomto konaní nasvedčuje aj zistenie exekučného súdu o tom, že samotný

rozsudok okresný súd doručoval otcovi aj matke sťažovateľa. Podľa sťažovateľa exekučný súd nevidel procesnú vadu konania ani v tom, že samotné exekučné konanie sa začalo a bolo vedené proti sťažovateľovi ako povinnému bez jedinej zmienky o tom, že ide o maloletého povinného, a bez jedinej zmienky o tom, kto je v tomto exekučnom konaní jeho zástupcom. V tejto súvislosti je podľa názoru sťažovateľa osobitne podstatné, komu bolo adresované a doručované upovedomenie o začatí exekúcie, ako aj ďalšie rozhodnutia exekučného súdu - či sťažovateľovi (označenému v upovedomení o začatí exekúcie bez uvedenia zástupcu a k tomu aj s nesprávnou adresou), alebo jeho zákonnému zástupcovi.

3.4 K dôvodnosti nárokov oprávneného, ktoré mu boli priznané v základnom konaní, sťažovateľ uvádza, že exekučný súd v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom neskúmal ďalší rozmer materiálnej správnosti exekučného titulu, a tým jeho spôsobilosť byť exekučným titulom, t. j. dôvodnosť samotných navrhovateľom uplatnených a súdom priznaných nárokov. Podľa sťažovateľa okresný súd v základnom konaní nesprávne ustálil platnosť poistnej zmluvy, od ktorej navrhovateľ odvíjal svoje nároky na dlžné poistné, a to bez toho, že by sa vôbec zaoberal posudzovaním skutočností, ktoré jej platnosť spochybňovali. Skutočnosťou spochybňujúcou platnosť poistnej zmluvy nesporne bolo, že poistnú zmluvu uzatvoril v jednej osobe otec vtedy desaťročného sťažovateľa konajúci ako zákonný zástupca sťažovateľa na jednej strane a osoba dojednávajúca poistnú zmluvu v zastúpení poisťovne na druhej strane, pričom ako osobu oprávnenú z poistenia pre prípad smrti uviedol seba. Otec sťažovateľa uzatvoril poistnú zmluvu v čase, keď po rozvode bol maloletý sťažovateľ v starostlivosti matky, a zmluvu uzatvoril bez akejkoľvek vedomosti matky o takomto počínaní. Pričom otec sťažovateľa ani v tomto období, ani následne neudržiaval vzťahy so synom a neplnil si riadne ani svoju vyživovaciu povinnosť. Tieto skutočnosti činia podľa názoru sťažovateľa poistnú zmluvu za absolútne neplatný právny úkon, ktorý nielenže je v rozpore s dobrými mravmi, ale aj obchádza zákon a je s ním v rozpore, keď je tu zjavný rozpor záujmu zastúpeného a zástupcu. Okresný súd v základnom konaní nesprávne ustálil a akceptoval navrhovateľom tvrdený zánik poistenia splnením zákonných podmienok podľa § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to podľa

sťažovateľa bez toho, že by sa vôbec zaoberal splnením podmienok pre aplikovateľnosť tohto ustanovenia. Podľa sťažovateľa okresný súd pochybil aj pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania, keď sťažovateľa zaviazal na platenie úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, počnúc od 2. apríla 2004 do zaplatenia, napriek tomu, že dlžná suma mala pozostávať zo súčtu neuhradených mesačných splátok poisťného splatných k prvému dňu každého mesiaca trvania poistenia, pričom prvá splátka splatná k 1. aprílu 2004 (za apríl 2004) bola uhradená otcom sťažovateľa a neuhradené mali zostať ďalšie splátky splatné k 1. máju 2004 a ďalej. Vzhľadom na uvedené rozhodne nedošlo k omeškaniu s platením celej dlžnej sumy k 2. aprílu 2004. Úplne fatálnou ignoranciou okresného súdu k požiadavke zachovania spravodlivosti procesu, okrem už uvedených závažných pochybení je podľa sťažovateľa fakt, že okresný súd maloletého v čase vyhlásenia rozsudku 14-ročného sťažovateľa (ktorý nevlastnil žiaden majetok, nemal žiaden príjem, starala sa o neho matka sama a otec mu neprispieval ani na výživné, o čo mal okresný súd vedomosť z vyjadrení matky) zaviazal na náhradu trov konania navrhovateľa spolu v sume 21 111 Sk (700,756 €), t. j. vo výške viac ako 7-násobku žalovanej istiny. Pričom tieto trovy v podstatnej časti pozostávajú z trov právneho zastúpenia navrhovateľa, ktorý sa zúčastnil jediného pojednávania, na ktorom neuviedol žiadne nové skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, trovy mu boli priznané tak, ako si ich vyúčtoval, t. j. 10 587 Sk cestovné, 5 940 Sk strata času a 1 765 Sk ubytovanie. Exekučný súd podľa sťažovateľa opomenul vyhodnotiť aj skutočnosť, že exekučný titul nie je spôsobilým exekučným titulom nielen vo výroku vo veci samej, ale ani vo výroku o trovách konania, keď ním okresný súd priznal navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania z titulu právneho zastúpenia subjektom („advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“), ktorý nebol právnym zástupcom navrhovateľa. Sťažovateľ v tomto smere zdôrazňuje, že je neprípustné zamieňať a stotožňovať právneho zástupcu navrhovateľa, ktorým bola právnická osoba („Advokátska kancelária Bugala-Ďurček, s. r. o.“), s osobou konateľa tejto právnickej osoby.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1 CoE 72/2013-121 z 26. septembra 2013 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 1 CoE 72/2013-121 z 26. septembra 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho advokátky do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Predmetom sťažnosti je predovšetkým (i) námietka sťažovateľa, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s otázkou možnosti viesť exekučné konanie na základe exekučného titulu, ktorým bol právoplatný rozsudok okresného súdu č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008, ktorý podľa sťažovateľa trpí viacerými vadami, ako aj (ii) námietka, že krajský súd nereagoval na viaceré procesné pochybenia okresného súdu v základom konaní.

Všeobecné východiská posudzovania sťažnosti vo svetle namietaného porušenia ústavných práv

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

8.1 Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

8.2 Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (porov. I. ÚS 117/05).

8.3 Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01).

8.4 Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia rozsudku.

8.5 Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [porov. napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2].

8.6 Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

8.7 Na tomto mieste je nutné pripomenúť, že ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle čl. 124 ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

Závery ústavného súdu vo veci samej

9. Ústavný súd pripomína zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* (bdelým prináležia práva) rozvíjanú v pomeroch moderného právneho štátu, ktorá poníma subjekty právnych vzťahov ako emancipovaných jedincov a entity, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nespoliehať sa na ochranársku ruku paternalistického štátu (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 1106/08 z 10. marca 2009, bod 22). Táto zásada teda zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu, a využil prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonal prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv (porov. II. ÚS 213/09, IV. ÚS 57/2011, IV. ÚS 349/2011).

9.1 Ako sťažovateľ uviedol, proti rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008 sťažovateľ (resp. jeho zákonný zástupca) nepodal odvolanie. Všetky námietky, ktoré sťažovateľ vzniesol vo svojej sťažnosti (námietka zmätočnosti exekučného titulu, otázka zastúpenia sťažovateľa v základnom konaní, otázka existencie nároku opraveného) mohol a mal uplatniť v odvolacom konaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008.

9.2 Exekučným titulom, na základe ktorého sa vedie exekučné konanie, je právoplatný rozsudok okresného súdu. Exekučné súdy v exekučnom konaní, kde exekučným titulom je právoplatný rozsudok okresného súdu, nemôžu nahrádzať odvolací súd a konanie o preskúmanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie nie je konaním, kde by sa vecne preskúmaval právny titul, od ktorého oprávnený odvodzuje existenciu svojho nároku (ten sa preskúmava v základnom konaní a následne odvolacom konaní, kde však proti rozsudku okresného súdu nebolo podané odvolanie) či zákonnosť prvostupňového rozsudku – t. j. otázka zastúpenia sťažovateľa a otázka zmätočnosti prvostupňového rozsudku (tie sa mohli a mali skúmať v odvolacom konaní, ktoré však z dôvodu nepodania odvolania neprebehlo). Inak povedané, exekučný súd v exekučnom

konaní nepreskúmava vecnú správnosť právoplatného rozsudku okresného súdu, ktorý je exekučným titulom. Preto neobstojí námietka sťažovateľa o neexistencii spôsobilého exekučného titulu, keďže exekučným titulom v exekučnom konaní bol, ako už ústavný súd vyššie konštatoval, právoplatný rozsudok okresného súdu č. k. 17 C 174/2007-60 z 27. februára 2008.

9.3 Na tieto závery opodstatnene odkázal v napadnutom uznesení aj krajský súd (resp. okresný súd v uznesení z 20. marca 2012), a preto jeho závery o potvrdení prvostupňového uznesenia okresného súdu z 20. marca 2012 obstoja vo svetle požiadaviek na ústavne udržateľné odôvodnenie konajúceho súdu a požiadaviek na spravodlivé súdne konanie.

9.4 Čo sa týka otázky zastúpenia sťažovateľa v exekučnom konaní, krajský súd poukázal, že v priebehu exekučného konania sťažovateľ nadobudol plnoletosť a trval na podanom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 20. marca 2012. Sám sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že *„prvým úkonom, ktorý ako plnoletý a procesne spôsobilý subjekt mohol učiniť a aj učinil bolo podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie“*. To znamená, že v priebehu odvolacieho konania pred krajským súdom už otázka zastúpenia sťažovateľa zákonným zástupcom v exekučnom konaní nebola aktuálna a sťažovateľ mal možnosť uplatňovať všetky námietky a argumenty proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu z 20. marca 2012. Ani v tomto ohľade nemožno dospieť k záveru, že by krajský súd pochybil a nekonal s tým účastníkom konania, ktorý bol aktívne legitimovaným na podanie odvolania a hájenie svojich práv v odvolacom konaní.

10. V zmysle uvedených záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, keďže nemožno dospieť k záveru o prípadnom porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1

dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, a to ani v prípade prerokovania sťažnosti po jej prijatí na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015